EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2023/1881

(2023. gada 10. maijs)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) 2021. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes 2021. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0131/2023),

A. tā kā saskaņā ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes ("Iestāde") ieņēmumu un izdevumu pārskatu ([1]) tās 2021. finanšu gada galīgais budžets bija 129 179 801,95 EUR, t. i., par 25,39 % lielāks nekā 2020. gadā, galvenokārt papildu resursu dēļ, kas piešķirti saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1381 ([2]); tā kā Iestādes budžets tiek finansēts galvenokārt no Savienības budžeta;

B. tā kā Revīzijas palāta ziņojumā par Iestādes 2021. finanšu gada pārskatiem ("Revīzijas palātas ziņojums") norāda, ka tā ir guvusi pamatotu pārliecību par to, ka Iestādes gada pārskati ir ticami un ka pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi,

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. ar gandarījumu norāda, ka 2021. finanšu gadā veiktās budžeta uzraudzības rezultātā budžeta izpildes līmenis attiecībā uz kārtējā gada saistību apropriācijām bija 99,99 %, t. i., nedaudz (par 0,01 %) augstāks nekā 2020. gadā; turklāt norāda, ka kārtējā gada maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 88,85 %, t. i., par 0,44 % augstāks nekā 2020. gadā;

Sniegums

2. konstatē, ka Iestādes 2021. gada darba plāns tika īstenots saskaņā ar 2020. gada stratēģiju, kuru valde SARS-CoV-2 pandēmijas dēļ nolēma pagarināt vēl par gadu;

3. pieņem zināšanai Iestādes darba programmas īstenošanu un augsto snieguma līmeni, kas sasniegts attiecībā uz Iestādes galvenajiem snieguma rādītājiem un gūstamajiem rezultātiem; pieņem zināšanai to, ka Iestāde 2021. gadā pārskatīja savu snieguma satvaru un galvenos snieguma rādītājus, lai tos saskaņotu ar 2021. gadā pieņemto Iestādes stratēģiju 2027. gadam, un ieviesa izmaiņas saistībā ar Regulas (ES) 2019/1381 stāšanos spēkā; turklāt norāda, ka līdz ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002 ([3]) grozījuma stāšanos spēkā ir augusi Iestādes atbildība pret Savienības iedzīvotājiem; atzīmē arī, ka Iestāde ir pieņēmusi plānošanas dokumentu 2022.–2024. gadam;

([1]) OV C 141, 29.3.2022., 69. lpp.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1381 (2019. gada 20. jūnijs) par ES riska novērtēšanas pārredzamību un ilgtspēju pārtikas aprites ķēdē un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 178/2002, (EK) Nr. 1829/2003, (EK) Nr. 1831/2003, (EK) Nr. 2065/2003, (EK) Nr. 1935/2004, (EK) Nr. 1331/2008, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) 2015/2283 un Direktīvu 2001/18/EK (OV L 231, 6.9.2019., 1. lpp.).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

4. norāda, ka prioritāšu maiņa attiecībā uz dažām darbībām, kuras tika sākotnēji plānotas ar mērķi sagatavot Iestādi ar Regulu (ES) 2019/1381 saistītajām izmaiņām, izraisīja uz 2021. gadu pārnestu darbību uzkrāšanos, tāpēc efektivitātes pieaugums kavējās; aicina Iestādi ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par norisēm šajā jautājumā;

5. atzinīgi vērtē Iestādes centienus stiprināt sadarbību ar citām Savienības aģentūrām, īpašu vērību veltot diviem aspektiem, proti, dotāciju un iepirkuma vajadzību kopīgošanai ar mērķi noteikt kopīgas iepirkuma procedūras un tehnoloģiju un resursu kopīgošanai ar mērķi pielāgot kopīgus IT risinājumus; jo īpaši atzīmē, ka Iestāde ir īstenojusi koordinācijas darbības ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru, Eiropas Ķimikāliju aģentūru un Eiropas Zāļu aģentūru;

6. uzsver, ka 2021. gadā Iestāde pabeidza 704 jautājumu izskatīšanu, sagatavojot zinātniskos atzinumus, tehniskos ziņojumus un atbalsta publikācijas, kas ir par 81 jautājumu mazāk nekā plānotie 785 jautājumi;

Personāla politika

7. konstatē, ka 2021. gada 31. decembrī bija aizpildīti 98,16 % no štatu sarakstā paredzētajām amata vietām un Savienības budžetā apstiprinātajās 380 amata vietās darbā bija pieņemti 5 ierēdņi un 368 pagaidu darbinieki (salīdzinājumam – 2020. gadā bija 354 apstiprinātas amata vietas); konstatē, ka 2021. gadā Iestādē strādāja arī 140 līgumdarbinieki un 12 norīkotie valstu eksperti, turklāt norāda, ka Iestādei ir piešķirtas 33 jaunas amata vietas Regulas (ES) 2019/1381 īstenošanai;

8. atzinīgi vērtē dzimumu līdzsvaru Iestādes augstākā līmeņa vadītāju vidū, proti, to, ka trīs no pieciem vadītājiem (60 %) ir sievietes; pieņem zināšanai dzimumu sadalījumu Iestādes valdē, proti, to, ka 12 no 15 tās locekļiem (80 %) ir vīrieši; pieņem zināšanai dzimumu sadalījumu Iestādes kopējā darbinieku skaitā, proti, to, ka 285 no 467 darbiniekiem (61,03 %) ir sievietes;

9. atzinīgi vērtē Iestādes jauno darba devēja zīmolrades stratēģiju, kurā ir skaidri aprakstītas tās piedāvājuma vērtības, piemēram, elastīgi darba apstākļi un ar pārcelšanu saistītais atbalsts, un kuras mērķis ir uzlabot Iestādes darba piedāvājumu mērķtiecīgu izplatīšanu nepietiekami pārstāvētajās valstīs; atzīmē, ka Iestāde tika plānojusi izveidot jaunu tīmekļa vietni, kas veltīta karjerai; norāda, ka Iestāde savu pamanāmību jo īpaši palielina ar Komunikācijas un partnerību nodaļas, ES aģentūru tīkla, kā arī citu starptautisko aģentūru un partnerorganizāciju atbalstu; aicina Iestādi ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par norisēm šajā jautājumā;

10. norāda uz dažiem ierobežojumiem Eiropas Komisijas nesen ierosināto tāldarba noteikumu piemērošanā, kurus Iestāde piemēro pēc analoģijas, jo īpaši attiecībā uz daļēju tāldarbu ārpus nodarbinātības valsts; pauž bažas par to, ka pašreizējie ierobežotie noteikumi par tāldarbu ārvalstīs var ietekmēt Iestādes pievilcību, kad tā pieņem darbā kandidātus no dažādām dalībvalstīm, kuri vēlas pievienoties Iestādei; prasa nodrošināt lielāku elastību šo noteikumu piemērošanā, kas palīdzētu palielināt Iestādes pievilcību un uzlabotu līdzsvaru tās darbinieku valstspiederības ziņā;

11. norāda, ka Iestāde īsteno politiku attiecībā uz personas cieņas aizsardzību un psiholoģiskas aizskaršanas un seksuālas uzmākšanās novēršanu un tās satvarā visiem darbiniekiem ir pieejami konfidenciālie konsultanti;

12. atgādina, ka ir svarīgi izstrādāt ilgtermiņa cilvēkresursu rīcībpolitiku attiecībā uz darba un privātās dzīves līdzsvaru, profesionālo orientāciju visa mūža garumā un īpašu uz karjeras izaugsmi vērstas apmācības iespēju piedāvāšanu, dzimumu līdzsvaru visos personāla līmeņos, tāldarbu, tiesībām atslēgties, ģeogrāfiskā līdzsvara uzlabošanu nolūkā panākt pienācīgu pārstāvību no visām dalībvalstīm un personu ar invaliditāti pieņemšanu darbā un integrāciju, kā arī vienlīdzīgas attieksmes nodrošināšanu pret viņām un plašu viņu iespēju veicināšanu;

Iepirkums

13. norāda, ka 2021. gadā Iestāde pārvaldīja 116 iepirkuma procedūras un tās publiskā iepirkuma komiteja (PIK) izskatīja 16 dokumentu kopas, lai pirms ierosinātā līguma parakstīšanas pārbaudītu galveno iepirkuma procedūru likumību un pareizību; konstatē, ka attiecībā uz visām 16 dokumentu kopām PIK kā padomdevēja varēja pārbaudē ar pamatotu pārliecību secināt, ka iepirkuma procedūras un no tām izrietošie līgumi ir pareizi un likumīgi;

Pārredzamība un interešu konfliktu novēršana un pārvaldība

14. pieņem zināšanai to, ka Iestāde veic pasākumus un neatlaidīgi cenšas, lai būtu nodrošināta pārredzamība, interešu konfliktu novēršana un pārvaldība un trauksmes cēlēju aizsardzība; pauž nožēlu par to, ka Iestāde joprojām nepublicē tiešsaistē savu valdes locekļu *CV*; mudina Iestādi veikt pasākumus šajā saistībā;

15. norāda, ka Iestāde 2021. gadā identificēja un pārvaldīja deviņus interešu konfliktus saistībā ar ārējo ekspertu gada interešu deklarācijām; norāda, ka Iestāde pēc interešu deklarācijas novērtēšanas nolēma nepieņemt darbā vienu iepriekš atlasītu kandidātu; norāda, ka Iestāde turklāt konstatēja un novērsa trīs interešu konfliktus iepirkuma un dotāciju piešķiršanas procedūru līmenī; aicina Iestādi arī turpmāk censties identificēt un pārvaldīt interešu konfliktus, tai skaitā iespējamus interešu konfliktus, un informēt par to budžeta izpildes apstiprinātājiestādi;

16. aicina Iestādi nodrošināt, ka visa vadība un padomdevēji, viņu aizstājēji un citi eksperti ir pienācīgi iesnieguši ikgadējās interešu deklarācijas; aicina Iestādi nodrošināt, ka visās tās darbībās tiek stingri ievēroti noteikumi par interešu konfliktiem un pārredzamību;

17. norāda, ka Iestāde plānoja 2022. gadā pieņemt jaunu pēcnodarbinātības pieeju, kas ietver kritērijus un procedūru nolūkā pārtraukt to darbinieku piekļuvi konfidenciālai informācijai, kuri atstāj dienestu; aicina Iestādi ziņot par norisēm šajā jautājumā;

18. uzstāj, ka nepieciešams ieviest sistemātiskākus noteikumus par pārredzamību, neatbilstību, interešu konfliktu, nelikumīgu lobēšanu un virpuļdurvju efektu; aicina Iestādi stiprināt savus iekšējās kontroles mehānismus, citastarp izveidot iekšēju korupcijas apkarošanas mehānismu;

Iekšējā kontrole

19. atzīmē, ka Iestāde ir veikusi savu iekšējās kontroles sistēmu novērtējumu par pārskata gadu un secinājusi, ka kopumā visi iekšējās kontroles elementi un principi ir ieviesti un darbojas, kā paredzēts; atzinīgi vērtē to, ka Iestāde tomēr noteica vairākus pasākumus ar mērķi vēl vairāk stiprināt sensitīvas informācijas pārvaldību un nodrošināt mērķim atbilstošus riska pārvaldības un iekšējās kontroles mehānismus attiecībā uz Regulas (ES) 2019/1381 saistībā palielināto finansējumu;

20. norāda, ka pēc iekšējās revīzijas dienesta (*IAS*) 2020. gada oktobrī veiktās revīzijas par zinātnisko rezultātu novērtēšanu un pieņemšanu pārtikas sastāvdaļu un iepakojuma jomā attiecīgie konstatējumi ir īstenoti un Iestāde uzskata šo jautājumu par pabeigtu;

21. atzīmē, ka 2021. gadā *IAS* publicēja galīgo ziņojumu par iepirkuma un dotāciju piešķiršanas procesiem Iestādē 2019. un 2020. gadā; norāda, ka *IAS* secināja, ka pārvaldības, riska pārvaldības un iekšējās kontroles sistēma, ko Iestāde izveidojusi iepirkuma un dotāciju piešķiršanas procesiem, ir pienācīgi izstrādāta, efektīva un lietderīga un tādējādi sniedz pamatotu pārliecību, ka ir sasniegti galvenie iekšējās kontroles mērķi; norāda, ka *IAS* sniedza trīs svarīgus ieteikumus; aicina Iestādi ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par norisēm šajā jautājumā;

22. atgādina, cik svarīgi ir stiprināt pārvaldības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu pienācīgu Iestādes darbību; stingri uzstāj uz prasību ieviest efektīvas pārvaldības un kontroles sistēmas, lai izvairītos no iespējamiem interešu konflikta gadījumiem, *ex ante* | *ex post* pārbaužu neveikšanas, budžeta un juridisko saistību neatbilstošas pārvaldības un problēmu nereģistrēšanas izņēmumu reģistrā;

23. konstatē, ka ir pabeigti korektīvie pasākumi, kas bija vajadzīgi, lai ņemtu vērā Revīzijas palātas 2020. gada apsvērumus; atgādina, ka ir jāpabeidz korektīvie pasākumi, kas jāveic, lai ņemtu vērā Revīzijas palātas 2017. gada apsvērumus, jo īpaši nolūkā stiprināt grāmatveža neatkarību, padarot viņu tieši atbildīgu Iestādes direktoram;

Digitalizācija un zaļā pārkārtošanās

24. ņem vērā norises darījumu pakalpojumu sniegšanas, digitālās sadarbības un Iestādes tehnoloģiju ceļveža jomā; atzīmē Iestādes mērķi izveidot modernāku un dinamiskāku darba vidi, veicot iepriekšējā tehnoloģiju ceļvedī paredzētos ieguldījumus IT jomā, kuri palīdzēja novērst nopietnus traucējumus Iestādes darbā Covid-19 pandēmijas laikā; atzinīgi vērtē digitālās sadarbības projektu, kura mērķis ir uzlabot zināšanu un kompetences apmaiņu Iestādes darbinieku, ekspertu un ieinteresēto personu tīklos; atzīmē, ka digitālās sadarbības projekta mērķrādītājs – 170 aktīvas sociālās sadarbības grupas 2021. gadā – tika pārsniegts, jo bija 204 aktīvas grupas;

25. atzīmē, ka ir ieviests par "pilnīgu *DOI* IT risinājumu" dēvēts IT rīks, kura mērķis ir īstenot ar neatkarību saistītas darbības, tai skaitā interešu deklarāciju pārbaudi saskaņā ar Iestādes neatkarības noteikumiem; ar bažām norāda, ka jaunais IT risinājums saskārās ar tehniskām problēmām, kuras negatīvi ietekmēja šādu darbību īstenošanu; aicina Iestādi ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par norisēm šajā jautājumā;

26. atgādina, ka ir svarīgi palielināt Iestādes darba digitalizāciju ne tikai attiecībā uz iekšējo darbību un pārvaldību, bet arī tādēļ, lai paātrinātu procedūru digitalizāciju; uzsver, ka Iestādei šajā ziņā arī turpmāk jābūt proaktīvai, lai par katru cenu izvairītos no digitālās plaisas starp aģentūrām; tomēr vērš uzmanību uz vajadzību veikt visus nepieciešamos drošības pasākumus, lai novērstu jebkādu apdraudējumu apstrādātās informācijas drošībai tiešsaistē;

27. mudina Aģentūru cieši sadarboties ar Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūru (*ENISA*) un ES iestāžu, struktūru un aģentūru datorapdraudējumu reaģēšanas vienību (*CERT-EU*), kā arī veikt regulārus riska novērtējumus attiecībā uz savu IT infrastruktūru un nodrošināt regulāru revīziju un testu veikšanu kiberaizsardzības jomā; ierosina piedāvāt regulāri atjauninātas ar kiberdrošību saistītas apmācības programmas visiem Iestādes darbiniekiem, arī vadībai;

Darbības nepārtrauktība Covid-19 krīzes laikā

28. norāda – neraugoties uz Covid-19 pandēmijas ietekmi, Iestāde 2021. gadā turpināja savas darbības un spēja izpildīt savu darba programmu; atzīmē, ka Iestāde uz laiku apturēja savu darbinieku komandējumus, kā arī sanāksmes un pasākumus klātienē un prioritārā kārtā pievērsās virtualizācijai, tādējādi samazinot izdevumiem atvēlēto budžetu saistītajās budžeta pozīcijās salīdzinājumā ar 2020. finanšu gadu; turklāt atzīmē, ka tika atlikta darbinieku atgriešanās birojā un veicināts tāldarbs; mudina Iestādi izmantot pieredzi, kas gūta attiecībā uz darbinieku braucieniem, lai labāk organizētu sanāksmes un uzdevumus, kurus nākotnē attālināti varētu veikt efektīvāk nekā klātienē;

29. norāda, ka Iestāde 2021. gadā sāka izmantot elektroniskas darbā ievadīšanas moduli, kas ir daļa no darbā pieņemšanas rīka *Taleo* un ar ko pārvalda un atbalsta darbinieku un praktikantu ievadīšanu darbā, izmantojot automatizētu risinājumu, kas tika papildus pielāgots pandēmijas situācijai;

Citi komentāri

30. atzīmē Iestādes centienus palielināt sabiedrības informētību par pārtikas nekaitīgumu, 2021. gadā uzsākot savu pirmo ES mēroga digitālās komunikācijas kampaņu ar mērķi saprotamā veidā izskaidrot zinātnes atziņas, uz kurām balstās pārtikas nekaitīguma principi Savienībā, un palīdzēt pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus par pārtikas izvēli; atzīmē, ka kampaņa tika īstenota partnerībā ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm un tieši vērsta uz nespeciālistu auditoriju; ar gandarījumu norāda uz pozitīvajiem rezultātiem, kā novērtēts pēckampaņas novērtējuma apsekojumā;

31. uzsver – lai sasniegtu stratēģijas "No lauka līdz galdam" mērķus, būtiska nozīme ir ātrai atļauju izsniegšanai ilgtspējīgām barības piedevām un ilgtspējīgām alternatīvām pesticīdiem; šajā sakarībā uzsver, ka pietiekamas spējas darbinieku un viņu attiecīgās kvalifikācijas ziņā ir īpaši būtiskas, lai nepieļautu kavējumus piemērošanas un novērtēšanas procedūrās, apstiprinot ilgtspējīgas barības piedevas un ilgtspējīgas alternatīvas pesticīdiem;

32. atgādina, ka 2021. gadā Parlaments pieņēma sešus iebildumus pret ģenētiski modificētu pārtikai un barībai paredzētu kultūraugu importu; uzsver, ka viens no šo iebildumu iemesliem ir nepilnības Iestādes Ekspertu grupas ģenētiski modificētu organismu jautājumos veiktajā riska novērtējumā; mudina Iestādi steidzami pievērsties šīm nepilnībām un tās novērst;

33. vērš uzmanību uz pastāvīgiem trūkumiem dzīvnieku labturības jomā, jo īpaši, bet ne tikai attiecībā uz dzīvu dzīvnieku pārvadāšanu; šajā sakarībā atzinīgi vērtē to, ka ir sākts darbs pie virknes nozīmīgu noteikumu attiecībā uz dzīvnieku labturību, jo īpaši dzīvnieku pārvadāšanu, un šie noteikumi veidos pamatu jauniem tiesību aktiem, kas tiek izstrādāti šajā jomā;

34. aicina Iestādi turpināt attīstīt sinerģiju (piemēram, attiecībā uz cilvēkresursiem, ēku pārvaldību, IT pakalpojumiem un drošību) un pastiprināt sadarbību, labas prakses apmaiņu un diskusijas ar citām Savienības aģentūrām kopīgu interešu jomās, lai uzlabotu efektivitāti;

35. attiecībā uz pārējiem horizontāla rakstura konstatējumiem, kas pievienoti lēmumam par budžeta izpildes apstiprināšanu, atsaucas uz 2023. gada 10. maija rezolūciju par aģentūru sniegumu, finanšu pārvaldību un kontroli ([4]).

([4]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0190.